

בעניין, כי הרי אין כמותו למוד-סבל בנושא זה.

אבל לפחות נבואה אחת של הגברת פונה התגשמה, הלקח, עד היום, כאשר הסתיימו צילומי הסרט. הכריזה: "ג'ן וויט יקבל בודאי את פרס האוסקר, כי אני מסוגלת להעלות בדעתי משהו שיגיש מישחק מרשים משלו". לכך יש להמתין עד לשנה הבאה, אבל בינתיים כבר זכה וויט בפרס שוהי-ערך לאוסקר. בפסטיבל-הסרטים בקאן נבחר כ"שחקן הטוב ביותר", ובכך הוכיח שלשמו של הסרט יש יותר ממשמעות אחת. כי לגביו, זהו השיבה לקאריירה קולנועית שרבים הספידו מזמן.

פסטיבל

קולנוע לראשונה

עוד לא אבדה התיקוה: הקולנוע, שנחשב במשך תקופה ארוכה על-ידי המימסד הישראלי כבידור שיש לדרגו בין קירקס למועדון-לילה, עומד לזכותו השנה בהכרה הרשמית שלו כאמנות. זאת, במסגרת ה"מיפעל היוקרתי ביותר לאמנות המאורגן מדי שנה בארץ, הלא הוא הפסטיבל הישראלי.

במשך שנים, כל מה שהוצג בפסטיבל זה היה אופרות, באלטים, רסיטלים וקונצרטים, מה שנחשב כאמנות שברמתו של עולם.

הנה, הפלא ופלא, השנה עומדים להקרין במיסגרתו לקולנוע לא פחות משלושה ימים תמימים, במוזיאון תל-אביב. ליתר דיוק, להקנת תוכנית של סרטים ישראליים, שנבחרו בשיטת-פעולה עם המכון הישראלי לקולנוע. במרתונים ארוכים, שייתחילו מדי בוקר ויסיימו בחצות הלילה במוזיאון, יוקרנו סרטים מכל התקופות, חדשים וישנים, למן הם היו עשרה של ברוך דינר ועד מיקרה אשה של זאק קתמור, מפורסנה של מנחם גולן ועד לאן נעלם דניאל ואקט, בתוספת שלושה ימים ילד, חגיגה לעיניים, הבית ברחוב ירושם אור מן ההפוך ועוד. בסך-הכול, 15 סרטים באורך מלא, כשלכל סרט ארוך מוספים גם סרטים קצרים.

זאת, בהתאם לגישה שהפסטיבל הישראלי מיועד פחות לישראלים ויותר לתיירים הבאים להכיר את ישראל (אם כי לגבי כמה מן הסרטים, תהיה זאת הודמ"גות לרבים, שהחמיצו אותם בפעם הראשונה שהוצגו). עכשיו יש רק לקוות שי לקראת השנה הבאה, ימצא הפסטיבל הישראלי לנכון להביא, בצד מנצחים, זמרים, רקדנים ונגנים מפורסמים, גם סרטים בעלי עניין מיוחד שנעשים בחוץ ואין להם מפיצים בארץ, או, אולי, יהיה סוף-סוף גם בישראל, פסטיבל אמנויות איתני החולל את כל האמנויות.

תדרוך

חובה לראות

תל-אביב — פרובינדט, אשה לא-נשואה, הספיל, ג'וליה, מיפגשים מן הטוג השלישי.

ירושלים — פנטסיה, אודיסיאה בחלל, חיפה — פנטסיה, ג'וליה.

תל-אביב

*** **פרובינדט** (מוזיאון צרפת) — מציאות ודימיון נלחמים זה בזה בתודעתו של סופר ישראלי, בליליסטים ובבוקר שי-לאחריו. סרט מסובך ומרתק של אלן רנה עם מישחק משוחב של ג'ין גילגום, דירק בוגארד, דיוויד וורנה, אלן בורסטין ור-איליין סטריץ'.

*** **הטפיל** (פריז, איטליה) — סא-טירה פראית ונועזת על הכנסיה הקאתולית ועל המימסד האיטלקי, משתמשת בסגנון קולנועי חריף מאד העלול להרגיז את עדיי-הנפש.

ירושלים

*** **פנטסיה** (אורנג'יל, ארצות-הברית) — וולט דיסני הופך צירות קלאסיות למוסיקליות וזוחמת בסגנון בקייש (בפאסטורלית של בטהובן), ומגיע עד לאבסטרקט (בטוקאטה ופוגה של באך).

חיפה

*** **ז'וליה** (שביט, ארצות-הברית) — פרק מזיכרונותיה של הסופרת ליליאן הלמן, על קישרי הידידות שלה עם נערה בחגיגה שהפכה מבת מפונקת של מישפחת מיליטרים ללוחמת של מתחרת אנטי-נאצית באוסטריה. עם ג'ין פונדה וואנסה רדי-גרייב.

נוי יגרש

את הנודוזה?

מגע המדוזה (הוד, תל-אביב, אנגליה) — זה מתחיל כאשר אלמוני מנפץ גולגולתו של אדם הצופה בטלוויזיה, בלא אזהרה מוקדמת. אולי זהו סמל לניקמת המסך הגדול במסך הקטן, שגנב לו את הקלייני טורה. מאוחר יותר מסתבר שהקורבן האמין כי כוחרשע שוכן בקירבו, וגרם כל מיני אסונות. כל מה שהיה עליו לעשות היה להביט במישהו בעיניו הכחולות, וכבר נידון אותו מישהו לכליה. איש אינו מאמין, כמובן, במחציותו הראשונה של הסרט, בבדיית שכאלה, אבל לשם כך יש לסרט שני חצאים. כדי שלקראת הסוף יתחילו להתעורר הספקות, החשד יתגנב ללב הדמויות האחרות, ובסופו של דבר יהפוך הזרע הרע עובדה בלתי-מעוררת בדעת הנפשות הפועלות בסרט.

כל זה מתרחש, כמובן, על המסך. כי לגבי מי שיושב באולם ומתבונן בפרשה כולה, מה שניראה מההתחלה בלתי-סביר, ממשך להיראות כך גם בסוף. הבמאי ג'ק גולד והתסריטאי ג'ק בריילי, מנסים לשדך את מגרש השדים עם כלבים של בני באסקרוויל, ושולחים בלש נוסח המפקח מגרה לצוד את השטן בכבודו-ובעצמו. התוצאה היא שאין תעלומה, כי הרי כבר בהתחלה נאמר שהרשע אינו אלא הבן-ידוד השחור של השוכן במרומים שהושלך, לפי מילטון, מן הקומה העליונה, ומאז הוא חורש מזימות נקמה אפלות.

נטורה ואנדריוס — הזרע הרע

ולבסוף, השם. המדוזה היתה מיפלצת מן האגדה היוונית, שמבטה הפך כל יצור חי לנציב-סלע. מי שחיסל אותה היה פרסאוס, שהסיר את ראשה במחיר-חרב אחד. שתיים תמימות אינן מספיקות לגולד ובריילי כדי לעשות אותו הדבר.

לנצ'יה

ופולקסוואגן

החיפושית במונטיה-יקרלו (תל-אביב, ארצות-הברית) — הכל מכירים כבר, בודאי, את חיפושית-הפלאים של אולפני וולט דיסני. זוהי המכונת המהירה ביותר, השוכבת ביותר, העצמאית ביותר והנבונה ביותר שזכתה אי-פעם לככב בסרט. העניין עלה הרבה כסף למפעלי פולקסוואגן, אבל הם קיבלו תמורה מלאה בפירסומת שעשו להם הרפתקאותיו של הרבי (שמה של החיפושית הקונדיטית).

הפעם דואגים אולפני דיסני לספק עוד כמה נתונים חיוניים על גיבורם הברזלי. ראשית, מסתבר מעל ומעבר לכל ספק שהרבי הוא זכר. זאת הפעם הראשונה שמבררים את מינו, ויש לעניין חשיבות מירבית, לפחות בסרט זה. שנית, מסתבר שהרבי, נוסף על כל מעלותיו האחרות, ניהן גם באופי רומנטי המתאים יותר לבן המאה ה-19 מאשר לאחד כמוהו ששוכנו החוקי לא היה אלא אדולף היטלר (אין מה לעשות, היטלר הוא זה שהמליץ בחום על ייצור המכונת העממית הקטנה). שלישית, הרבי מגלה רוחב-לב וחולק את אורות הבמה עם מתחרה מפח ופלאסטיק מתוצרת לאנצ'יה. ראה שבעקבות הפסקת ייצור החיפושיות צריך היה למצוא מממן חדש לסרט, וזה נמצא בדמות גדול יצרני המכונות באירופה, פיאט (שרכש את מיפעלי הלאנצ'יה. אבל במיכל של הרבי מוסתר יהלום שנגנב מן

ג'ינס ונוטס — המצאות ילדותיות

היוקרה של לאנצ'יה לפני שנים אחדות). כצפוי יש בסרט פעלולים רבים, בעיקר של מכונת הנוסעת ללא נהג, כשהמוצלח בהם הוא הרגע שבו מגיש הרבי זר-פרחים ללאנצ'יה אחרי טיול משותף של השניים בחוק הטבע. יש עוד הרבה מאד המצאות, מרביתן ילדויות. אבל אם חם מאד בחוץ והקולנוע ממוזג, זה כדאי.

תדרוך

חובה לראות

תל-אביב — פרובינדט, אשה לא-נשואה, הספיל, ג'וליה, מיפגשים מן הטוג השלישי.

ירושלים — פנטסיה, אודיסיאה בחלל, חיפה — פנטסיה, ג'וליה.

תל-אביב

*** **פרובינדט** (מוזיאון צרפת) — מציאות ודימיון נלחמים זה בזה בתודעתו של סופר ישראלי, בליליסטים ובבוקר שי-לאחריו. סרט מסובך ומרתק של אלן רנה עם מישחק משוחב של ג'ין גילגום, דירק בוגארד, דיוויד וורנה, אלן בורסטין ור-איליין סטריץ'.

*** **הטפיל** (פריז, איטליה) — סא-טירה פראית ונועזת על הכנסיה הקאתולית ועל המימסד האיטלקי, משתמשת בסגנון קולנועי חריף מאד העלול להרגיז את עדיי-הנפש.

ירושלים

*** **פנטסיה** (אורנג'יל, ארצות-הברית) — וולט דיסני הופך צירות קלאסיות למוסיקליות וזוחמת בסגנון בקייש (בפאסטורלית של בטהובן), ומגיע עד לאבסטרקט (בטוקאטה ופוגה של באך).

חיפה

*** **ז'וליה** (שביט, ארצות-הברית) — פרק מזיכרונותיה של הסופרת ליליאן הלמן, על קישרי הידידות שלה עם נערה בחגיגה שהפכה מבת מפונקת של מישפחת מיליטרים ללוחמת של מתחרת אנטי-נאצית באוסטריה. עם ג'ין פונדה וואנסה רדי-גרייב.

נובעד לחזית

השגרתית

אשה לא-נשואה (פאר, תל-אביב, ארצות-הברית) — פול מאזורסקי הוא במאי המנסה מזה שנים להעלות על הבד, בצורה הנאמנה ביותר, את אורחות החיים של הבורגנות הממוצעת בארצות-הברית, כלומר מעמד זה שהקולנוע מסתייג ממנו בדרך-כלל, משום שהוא נחשב משעמם ביותר. מאזורסקי שאף להצביע על הרבנויות שניתן למצוא מאחורי החזית השיגרתי, וסרט זה מהווה עבירו צעד אחד קדימה.

אריקה היא אשה רגילה בהחלט. לא יפה במיוחד אם כי שמורה היטב. בתחילת הסרט היא נשואה כבר 17 שנים, ונדמה לה שהיא מאושרת. בתה, בת ה-15, חסרת-חן ומסורבלת כבנות רבות בגיל קשה זה. בעלה, גבר נאה ל-מראה, עובד בבורסה ומרוויח היטב. בקיצור, התגלמות גן-העדן הבורגני.

עד שיום אחד מכרזו הבעל כי הוא מצא אשה צעירה יותר, ואינו יכול להרשות לעצמו להחמיץ את ההזדמנות. הוא עוזב את הבית, את הבת והאשה. אריקה מחפשת תמיכה בחברותיה שעברו חוויות דומות, או ניצבות בפני מצבים מאותו הסוג. היא פוגשת גרושים, מנסה דון-דואנים מיקצועיים ולבסוף מוצאת פתרון, בדמות צייר בריטי מצליח. מעלתו היוקרתית של הסרט היא הגשת הסיפור בצורה הפשוטה והמובנת ביותר. היטיבנות של ג'יל קלייבורג ב-תפקיד הראשי מעניקה לכל העניין ממד נוסף של אמינות.

מרפי וקלייבורג — טיבעיות ואמינות

לכן, אם יש רגעים צורמים קטנים בסרט, הם קורים ברגע של חריגה מן הטון הנמוך הזה: סצנות אצל פסיכיאטרית שהם ספק פארודיה ספק מלודרמה; ארוחה של האם. אבל יהיה זה בלתי-הוגן להתעכב יותר מדי על תופעות צדדיות, בסרט שמעניק בסופו של דבר חוויה נעימה ביותר למרבית הצופים.